

TÜRK ARABESK MÜZİĞİNİN VAROLUŞÇU TERAPİNİN TEMEL KAVRAMLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi. Okan Bilgin
Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak
bilgin.okan@gmail.com

Arş. Gör. Hasan Sarıcı
Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak
hasansarici3@hotmail.com

Özet

İnsan olmanın ne demek olduğunu sorgulayan varoluşçu terapi, insanın varoluşunu inceleyen varoluşçu felsefeye dayanmaktadır. Bu terapiye göre insanlar "Ben kimim?", " Ne için yaşıyorum?" gibi sorularla varoluşlarının farkında olmaya çalışırlar. Özgürlük, sorumluluk, yaşamın anlamı, yaşam, ölüm, anlam, anlamsızlık, seçim, soyutlanma, dünyada var olma, farkındalık varoluşçu terapinin temel kavramlarından en önemlileridir. Bu çalışmada, Türk arabesk müzikleri arasından seçilen beş popüler parça, Varoluşçu Terapinin temel kavramları açısından incelenmiştir. Bu amaçla çalışmada öncelikle Varoluşçu Terapinin temel kavramları açıklanmış ve ardından şarkılardaki ifadeler bu temel kavramlara göre irdelenmiştir. Bu şarkıların birçoğunun yaşam, ölüm, yaşamın anlamını sorgulama gibi varoluşsal temalar içerdiği gözlenmiştir. Sonuç olarak Türk arabesk müziğinde yer alan şarkıların, Varoluşçu Terapi açısından yorumlanmaya uygun olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Varoluşçuluk, varoluşçu terapi, Türk arabesk müziği, şarkı, müzik.

INVESTIGATION OF THE TURKISH ARABESQUE MUSIC IN TERMS OF BASIC CONCEPTS OF THE EXISTENTIAL THERAPY

Abstract

Existential therapy, questioning what it means to be human, is based on the existentialist philosophy of examining human's existence. According to this therapy, people try to be aware of their existence with questions such as "Who am I?", "What am I living for?". Freedom, responsibility, meaning of life, life, death, meaning, meaninglessness, choice, isolation, existence in the world, awareness are the most important fundamental concepts of existential therapy. In this study, selected five popular pieces from Turkish arabesque music were investigated in terms of the basic concepts of Existential Therapy. For this purpose, firstly the basic concepts of Existential Therapy were explained and then the expressions in the songs were examined according to these basic concepts. According to findings, it was determined that many of these songs contained existential themes such as questioning the meaning of life, death, and life. As a result; It was seen that the songs in the Turkish arabesque music were suitable for interpretation in terms of Existential Therapy.

Keywords: Existentialism, existential therapy, Turkish arabesque music, song, music.

GİRİŞ

Varoluşçuluk 19. yüzyılın ortalarında ortaya çıkan ve bireyi her yönüyle ele alan, onun bütün iç dünyasını ortaya çıkaran bir düşünce akımıdır (Tuna, 2013). Varoluşçuluğun ortak bir tanımını bulmanın imkansız olmasının yanı sıra varoluşçu felsefeyi savunan düşünürlere göre varoluşçuluğun

tanımını yapmak mümkün değildir (Söylemez, 2016) çünkü varoluş hareketli, değişken bir doğaya sahiptir (Taşdelen, 2004). İnsan olmanın ne demek olduğu üzerine kurulan varoluşçuluğa göre (Corey, 2008), insan acı çektiği, atıldığı, fırlatıldığı dünyada özünü kendisi yaratır ve varoluş 'öz' den önce gelir (Sartre, 2015). Bir yaşam felsefesi olarak varoluşçuluk insanı bir bütün olarak anlama uğraşı diye tanımlanabileceği gibi diğer bir ifadeyle insanın kendini arayışı olarak da adlandırılabilir (Savaş, 2001).

Tüm varlıklar içinde varoluşunu dile getirebilecek tek varlık insandır. Bu yüzdendir ki varoluş özeldir. Aynı zamanda varoluşun temel ilkesi olan öznelliğe göre insan öncelikle kendisinden daha sonra da bütün insanlardan sorumludur (Tuna, 2013). Sartre (2015)'ye göre, öznelliği aşmak kişinin kendi elindedir ve varoluşçuluğun en önemli anlamı da budur. Kendi özünü yaratmak zorunda olan insan bunu ancak seçimle yapabilir (Foulquie, 1998). Varoluşçu yaklaşıma göre kendi varoluşunu belirleme özgürlüğüne sahip olan insan nasıl bir hayat yaşadığının ve kim olduğunun da farkındadır (Bilgili ve Voltan-Acar, 2017). Her yönüyle kendisinin farkında olan insan, alternatifler arasından seçimlerini özgür olarak kendisi yapar. Özgür seçim yapma ve kararlar alma şansına sahip olan insan yaptığı bu seçimlerin ve aldığı kararların sorumluluğunu da almalıdır (Frankl, 1992). İnsan ancak seçimler yaparak ve sorumluluk alarak yaşamını geliştirebilir.

Varoluşlarının farkında olmak için insanların kendilerine Ben kimim ve kim olacağım? sorularını yöneltmeleri gerekmektedir (Sharf, 2014). Varoluşçu Terapiye göre çok önemli olan yaşamın anlamını bulmanın yolu da bu sorulara cevap vermektir. Yaşamın anlamı, yaşam, ölüm, varoluş kaygısı, özgür seçim, sorumluluk, öznellik vb kavramlara vurgu yapan varoluşçu yaklaşıma göre insan hayatının anlamını arayan bir varlıktır (Frankl, 1992). Kişinin varoluşunun farkında olması varoluşsal çatışmaları da beraberinde getirir. Özgürlük, ölüm, anlamsızlık, soyutlanma gibi gerçekler varoluşçu çatışmanın içeriğini oluşturur (Yalom, 2014). Bu çatışmalar insanın ruh sağlığı üzerinde de olumsuz etkiler yaratır. Varoluşçu yaklaşımının temel kavramlarından yola çıkan Varoluşçu Terapi, bireyin var olmasından kaynaklanan temel kaygılara odaklanan dinamik bir yaklaşımdır (Corey, 2008).

Varoluşçu Terapiye göre insan davranışlarını belirleme gücüne, kendi geleceği ve şimdiki durumu için karar verme yetisine sahip bir varlıktır. Bunun yanında insan kendi farkındalığına da sahiptir ve bu farkındalık arttıkça özgürlük artar. Bu terapiye göre insan durağan, sabit bir varlık değildir ve insanı anlamının yolu insanın fenomenal alanına girmekle mümkün olabilecektir. Varoluşçu Terapide ilişki terapinin odak noktasıdır ve danışanın problemlerinden çok şimdiki deneyimlerine odaklanılır. Varoluşçu Terapinin temel amacı yaşamın anlamını bulma konusunda bireye yardımcı olmaktır. Terapi bu noktada özgürlük, özgürlüğü kısıtlayan durumlar, yaşamın anlamı, sorumluluk, ölüm gibi varoluşçu yaşam konularına odaklanır (Altıntaş ve Gültekin, 2005; Corey, 2008).

Umut, umutsuzluk, özgürlük, ölüm, kaygı, sorumluluk, korku, yaşam, seçim vb insana ilişkin her şey varoluşçu felsefenin konusudur. Varoluşçuluk bu açıdan bakıldığında felsefeye çağının tanığı olma sorumluluğunu da yüklemiştir. Nitekim bu noktada varoluşçuluk yalnız değildir çünkü sanatın da öncelikle işlevlerinden birisi insanı bir bütün olarak görmek ve çağına tanıklık etmektir (Savaş, 2001). Bu noktadan hareketle birçok sanat eserinde varoluşçu izler görmek mümkündür.

Soyut bir dile sahip varoluşçu akım, fikirlerine somutluk kazandırabilmek için sanat eserlerinden yararlanmıştır. Çeşitli eserlerde, bu soyut düşünceler, hayat bulmuş, kurgulanmış, gündelik yaşamın içine girmiştir (Tuna, 2013). Varoluşçu yaklaşımın kitap, şiir, film vb sanat eserleri açısından incelendiği araştırmalara rastlanmaktadır. Ülkemizde de özellikle son yıllarda varoluşçu yaklaşım açısından incelenen sanat eserleri araştırmaları sayısında artış görülmektedir (Savaş, 2001; Bilgili ve Voltan-Acar, 2017; Tuna, 2013).

Sanat eserleri içinde toplum yaşamı için vazgeçilmez olan ve aynı zamanda birleştirici özelliği olan müzik de yer almaktadır (Yalçın ve Voltan-Acar, 2006). Müzik özellikle duyguların ifade edilmesi ve iletişim kurmak gibi çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır (Gladding, 1998). Söz ve ritim olmak üzere iki temel öğeden oluşan müzik, o eseri meydana getiren kişilerin duygu ve düşüncelerini de dışa yansıtmasına yardımcı olmaktadır (Yalçın ve Voltan-Acar, 2006). İnsanlar tarih boyunca duygu ve düşüncelerini ifade etmenin bir yolu olarak müziği kullanmışlardır. Müziği oluşturan sözler genellikle

yazarların içsel konuşmalarından oluşur ve bu içsel konuşmalar tüm dinleyicilere hitap ederek bireyler o sözlerde kendilerinden bir şeyler bulur (Gençtarım ve Voltan-Acar, 2007).

Hayatın içinden gelen müziğin belli değerler ve inançların öğrenilmesindeki etkileri göz önüne alındığında müzik eserlerini çeşitli terapi kavramlarıyla incelemek o müziği dinleyenler üzerinde ne gibi etkiler bıraktığının anlaşılması noktasında önemlidir. Ülkemizde bazı terapi yaklaşımlarıyla belli müzik türlerinin incelendiği araştırmalara rastlanmaktadır. Gençtarım ve Voltan-Acar (2007) yaptıkları çalışmada akılcı-duygusal yaklaşımı Sezen Aksu şarkıları açısından incelemişlerdir. Bir diğer çalışmada Yalçın ve Voltan-Acar (2006), Candan Erçetin'in seslendirdiği şarkıları Gestalt Terapi ile incelemişlerdir.

Bu çalışmada da Türk Arabesk müziğindeki bazı popüler şarkılar Varoluşçu Terapinin temel kavramları açısından incelenmiştir. Bu çalışmada seçilen Türk Arabesk müziği şarkıları Varoluşçu Terapi açısından incelenmeye uygun olan şarkılardır. Özellikle Varoluşçu Terapinin temel kavramları üzerinde durulduğu incelemede Türk Arabesk müziğinde yer alan şarkıların Varoluşçu Terapi açısından yorumlanmaya uygun olduğu gözlenmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırmada veriler, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yoluyla incelenmiştir. Doküman incelemesi araştırılması hedeflenen olgular hakkında yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu çalışmada Türk Arabesk müziğinde popüler olan farklı sanatçıların seslendirdiği beş şarkının sözleri Varoluşçu Terapinin temel kavramları çerçevesinde incelenmiştir.

BULGULAR

Türk Arabesk Müziğinde Yer Alan Bazı Popüler Şarkıların Varoluşçu Terapi Açısından İncelenmesi

Bu bölümde Türk Arabesk müziği arasından seçilen bazı popüler şarkı sözleri, Varoluşçu Terapide yer alan kavramlar açısından incelenmiştir.

Birinci Şarkı: İbrahim Tatlıses – Ne Faydası Var

Ne mecnun ne kerem bir çare bulmuş Ayrılık her aşkın kaderinde var

Sözleriyle sanatçı "yaşamın anlamını sorgulama" çerçevesinde aşk, sevgi gibi manevi hislerin anlamının arayışına girmiştir ve bu anlam arayışında bir sonuç elde edemeyerek hayat karşısında "çaresizliğe" dikkat çekmiştir. Aynı zamanda ayrılık olgusunu kadere bağlayan sanatçı ayrılığın kaderden kaynaklandığını ve bu duruma müdahale edilemeyeceğini belirtmiştir. Oysa Varoluşçu Terapiye göre aşk da ayrılık da bir seçimdir. Bu duyguları ya da olayları yaşayan kişi buna karşı özgürce seçim yaparak sonuçlarının da sorumluluğuna katlanmalıdır.

Kendini zorlama tatlı sözlerle Teselli etmenin ne faydası var

Sanki bir gün çıkıp gelecek misin Sensiz ne haldeyim bilecek misin Gözümde yaşları silecek misin Ağlama demenin ne faydası var

Sanatçı içinde bulunduğu çaresizliğin sonuçlarını kendisinde hissettiğini vurgulamıştır. Bu çaresizliğine sadece kendisinin çözüm bulabileceğini, dışarıdan gelen "teselli" nin çaresizliğine bir faydası

olamayacağını söylemiştir. Oysa Varoluşçu Terapiye göre soyutlanmayı engelleyebilecek en önemli noktalardan biri de diğer insanlarla kurulan ilişkidir. Birey diğer insanlara bir şekilde muhtaçtır ve bağlantı kurmak durumundadır. Frankl (2006)'a göre de bunu gerçekleştirebilmek için sevgi kavramı çok önemlidir ve birey ancak diğer kişilerle anlamlı ilişki kurarak kendi yaşamını şekillendirebilir. Özetle kişinin diğer bireylerden gelecek teselliden fayda görmeyeceğini düşünmesi Varoluşçu Terapi açısından sağlıklı bir durum değildir. Parçanın özellikle son kısmında varoluşçu düşüncenin "güvensizlik" ve "öteki" kavramları ortak olarak gözlemlenmektedir. Sanatçının "öteki" insanlara olan güvensizliği, içinde bulunduğu durumu öteki insanların fark etmeyeceğini, acısının anlamını yine kendi içinde bulabileceğini vurgulamıştır.

**Buraya kadarmış yolumuz demek
Acıya bağlanmış sonumuz demek
Tek çare Tanrıdan sabır dilemek
Kadere sitemin ne faydası var**

Dizelerinde sanatçı acıyı kabullendiğini ve bu acı ile başa çıkarken bir anlam arayışında olduğunu, bu acıyla başa çıkarken Tanrıya anlam yüklediğini, son satırlarında ise hayatın anlamını acısında bulduğunu ve bu acıyı sitem ederek değiştirmekte bir anlam bulamadığını belirtmiştir. Bu noktada parçanın başında kadere vurgu yapan sanatçı parçanın sonunda ise kadere sitem etmenin faydası olmadığını anlamış bir ifadeyle karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada Varoluşçu Terapinin 'farkındalık' kavramından bahsedilebilir. Diğer kısımda da sanatçı tek çarenin Tanrıdan sabır dilemek olduğunu söylemektedir. Varoluşçu bazı düşünürler de yaşamın anlamının bireylerin başkalarıyla ve Tanrı'yla ilişkileri ile ilgili olduğunu söylemektedir (Sharf, 2014).

İkinci Şarkı: Orhan Gencebay- Batsın Bu Dünya

**Yazıklar olsun, yazıklar olsun
Kaderin böylesine yazıklar olsun
Her şey karanlık, nerde insanlık
Kula kulluk edene yazıklar olsun**

Sanatçı bu sözlerde hayatın acımasız olduğundan, dışarıdaki hayatın güvensiz olduğundan, insanlığa karşı artık bir umudun olmadığından bahsetmiştir. Sanatçının bu dizelerindeki "hayat karşısında umutsuzluğa, huzursuzluğa, isyana kalkışması" varoluşçuluğun "bulantı" kavramıyla açıklanabilir. Varoluşçu yaklaşıma göre birçok insan bunaltı nedeniyle otantik olamamaktadır. Varoluşsal bunaltının temel kaynağı hayatın bir hayal olduğunun farkına varılması ile ortaya çıkar (Altıntaş ve Gültekin, 2005).

**Batsın bu dünya, bitsin bu rüya
Ağlatıp da gülene, yazıklar olsun
Dolmamış çileler, yaşanmamış dertler
Hasret çeken gönül, benim mi olsun**

Sanatçı 'dünyada oluşan' memnuniyetsizliğinden söz ederek hayatın anlamını, hayatta olmanın anlamını aramış ve sorgulamıştır. Aynı zamanda da bu arayışta acılarına anlam bulmaya çalışmıştır. Sanatçının ayrıca gelecekte yaşayacağı acılara karşı kaygısı Varoluşçu Terapide ki "kaygı" kavramını net bir şekilde yansıtmaktadır.

**Ben ne yaptım, kader sana
Mahkum ettin, beni bana
Her nefeste, bin sitem var
Şikayetim yaradana, şikayetim yaradana**

Şarkıda ki sözlerin bu kısmında varoluşçu yaklaşımda "insan pusulasız bir şekilde evrene gönderilmiştir" düşüncesinin (varoluş özden önce gelir) yarattığı isyan, dünyaya gelmemiş olmayı dilemek ve hayatta olduğu için Tanrıya şikayet etmek düşünceleri görülmektedir. Sanatçı dünyaya gönderildiği için Tanrıya ve bir yol haritası sunmadığı için de kadere olan sitemini bu dizelerde açık bir şekilde dile getirmiştir. Ayrıca bu kısımda sanatçının yaşadıkları ile ilgili sorumluluğu tamamen kadere yüklediği görülmektedir. Oysa Varoluşçu Terapiye göre yaşam tamamen bizim elimizdedir. Şartlar özgür olmasa bile o şartlarda nasıl baş ettiğimiz, nasıl tepkiler vereceğimiz noktasında özgürüz. Eğer seçimlerimiz noktasında özgür isek o zaman bunun da sorumluluğunu almak zorunda olduğumuzu söyleyen Varoluşçu Terapinin aksine sanatçı, sorumluluğu kendi üstüne almamakta ve yaşadığı sıkıntıların sebebinin kader olduğunu düşünmektedir. Bu noktada da kaderi sorgulamaktadır.

**Şaşırın sen mi yoksa ben miyim bilemedim
Öyle bir dert verdin ki, kendime gelemedim
Çıkmaz bir sokaktayım, yolumu bulamadım
Of of of of of....**

Bu dizelerde yazar yaşamda yolunu kaybettiğinden ve yaşadığı karmaşadan bahsetmektedir. Varoluşçu Terapiye göre yaşamda yaşanan her şeyin sorumluluğu bireyin kendisindedir çünkü bu hayat bireyin kendi seçimidir. Sanatçı ise bu sözlerde de yaşadığı sorunun sorumluluğunu diğer kişiye yüklemekte ve o kişiden kaynaklandığını söylediği bu derdin sorumluluğunu üzerine almamaktadır. Aynı zamanda yaşadığı bu problemlerden kaynaklı yolunu kaybettiğini ve artık çaresiz olduğunu belirtmektedir.

Üçüncü Şarkı: Müslüm Gürses – Ağlattı Kader

**Gözlerimde duman duman yaş
Arzularım hep yarım kaldı
Allah'ım ne günah işledim
Yüreğimi sancılar sardı**

**Ağlattı kader ağlattı kader
Gülmek istedikçe ağlattı kader
Mutluluk sır oldu ben bilemedim
Gülmek istedikçe ağlattı kader**

**Doğduğuma pişman olmuşum
Hayat yolunda yorulmuşum
Yaşamayı ümit ederken ah
Bir aşk için ziyan olmuşum**

Sanatçı bu parçanın genelinde hayatta yaşananlara karşı duyduğu 'güvensizlik', 'mutsuzluk' ve 'yakarış' dinleyicilere yoğun bir şekilde hissettirmiştir. Yazarda yaşadıklarından dolayı oluşan güvensizlikten dolayı korku ve ümitsizlik duyguları oluşmuştur. Hayata gelişini sorgulayan sanatçı aynı zamanda da dünyaya gelmemiş olmayı istemiştir. Yazar ayrıca kadere olan kızgınlığını da açık bir şekilde dile getirmiştir. Varoluşçu Terapi yaşamın kendisinden kaynaklı olan çatışmalara yoğun bir şekilde eğilmektedir. Bu parçada da mutluluk-mutsuzluk çatışması net bir şekilde görülmektedir.

Dördüncü Şarkı: Müslüm Gürses – Yıkıla Yıkıla

**Yıkıla yıkıla yaşayan benim
Geceler boyunca kahrolan benim
Ah edip inleyen yıpranan benim
Kötüysem düşkünsem kime ne bundan**

Hayatım karanlık yerlerde geçer

**Yüreğim kırılmış kadehe benzer
Yüzüme nefretle bakmayın yeter
Kötüysem düşkünsem kime ne bundan**

**Çektiğim çileler kendime benim
Tutup da birine vurmaz ki elim
Çekilin üstüme varmayın benim
Kötüysem düşkünsem kime ne bundan**

Sanatçı bu eserinde kendisi ile ilgili yaşadığı sorunların farkında olduğunu ve bunu inkar etmediğini açıkça ifade etmektedir. Bu noktada Varoluşçu Terapinin 'dünyada var olma' kavramı ön plana çıkmaktadır. Bu kavrama göre, insanlar diğer canlılardan farklı olarak kendilerinin ve başkalarının bilinçli bir şekilde farkındadırlar. Farkındalık olarak da açıklayabileceğimiz bu durum varoluşçuların sıklıkla üzerinde durduğu bir konudur. Varoluşçu Terapiye göre bireyler ne olduğunun farkındadır, ne isteyip ne istemediğini bilir ve kararlar alarak yaşamını istediği bir biçimde sürdürür. Bu parçada da sanatçı kötü günler geçirdiğinin farkında olduğunu ama bu konunun hiç kimseyi ilgilendirmediğini belirtmektedir. Diğer insanların kendisi ile ilgili yorumlarından ya da yardım çabalarından hoşlanmadığını dile getiren sanatçı için bu kısımda Varoluşçu Terapi açısından 'soyutlanma' kavramını düşündürmektedir. Varoluşçu Terapiye göre bireyler dünyaya yalnız gelirler ama yalnız geldikleri gibi diğer bireylere de bağımlıdırlar (Corey, 2008). İnsanlar içsel olarak diğer bireylerle iletişim kurmak ve bağlantılı olmak ister. Diğer bireylerle bağlantı kuramamak kendini tamamen çekmek ve yalnızlık Varoluşçu Terapide soyutlanma kavramı ile açıklanır (Yalom, 2014).

Beşinci Şarkı: Adnan Şenses – Neden Saçların Beyazlanmış Arkadaş

**Neden saçların beyazlanmış arkadaş
Sana da benim gibi çektiren mi var
Görüyorum ki her gün meyhanedesin
Yaşamaya içtirip küstüren mi var**

**Bir zamanlar bende deli gibi sevdim
O bana dert ben ona mutluluk verdim
Yıllardır soruyorum bu soruyu kendime
Allah'ım bu dünyaya ben niye geldim**

Bu eser Varoluşçu Terapinin; 'yaşamın anlamı', 'anlam ve anlamsızlık', 'varoluşsal boşluk' olmak üzere bazı temel kavramlarının en net bir şekilde görülebileceği sözlerin yer aldığı eser olarak karşımıza çıkmaktadır. Varoluşçuluğa göre bireyler herhangi bir anlamları olmadan dünyaya gelirler ve yaşamaları için bir anlamları yoktur. Fakat bireyler kendi hayatları için anlamlarını yine kendileri bulabilirler. Ne için yaşadığımız, ne için yaşayacağımız, bu dünyada neden var olduğumuz vb sorulara verilen cevaplar bize yaşamın anlamını bulma noktasında yardımcı olmaktadır. Bu sorulara verilen yanıtlar insana ancak yaşamın anlamını buldurabilir ve bireyler hayatlarında yaşamaya değer bir şeylerin olduğunu fark etmiş olurlar. Kişi eğer bu sorulara cevap veremez ise o zaman bir anlamsızlık yaşar ve bu durumda kişiyi varoluşsal boşluğa sürükler. Varoluşsal boşluğa göre kişi yaşamında anlam bulamaz ve bir anlamsızlık yaşarsa hayat için mücadele etmeyi bırakabilir. Bu boşluk aynı zamanda seçimler yapmak zorunda olan insanın seçim yapamaması sonucu yaşadığı boşluk hissidir (Frankl, 1992). Bu şarkıda da sanatçı özellikle "Allah'ım bu dünyaya ben niye geldim?" sorusunu sorarak yaşamında bir anlam bulamadığını ve neden yaşadığına bir cevap bulamadığını çok açık bir şekilde dile getirmektedir. Bu noktada sanatçının Varoluşçu Terapiye göre bir anlamsızlık ve varoluşsal boşluk yaşadığını söyleyebiliriz.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Daha önce de değinildiği gibi bu çalışmada Türk Arabesk müziğinde yer alan ve çeşitli sanatçıların seslendirdiği beş şarkının sözleri Varoluşçu Terapinin temel kavramları açısından incelenmiştir. İnceleme

sonucunda da görülebileceği gibi Türk Arabesk müziğinde Varoluşçu kavramlar oldukça sık kullanılmıştır. Eserlerin birçoğunda dünyada var olma, farkındalık, yaşam ve ölüm, özgürlük, sorumluluk, seçim, soyutlanma, sevmeye, anlam, anlamsızlık, varoluşsal boşluk gibi varoluşçu yaklaşıma ait temalar bulunmaktadır. Bunun yanında eserlerde hayata dair, yaşamın anlamını sorgulamaya yönelik, ölüm, umutsuzluk, kaygı ile ilgili kavramların yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Diğer bir ifadeyle varoluşsal yaklaşımın temelinde yer alan birçok kavram Türk Arabesk müziğinde yer almaktadır.

Ülkemizde Türk Arabesk müziğinin ciddi bir dinleyici kitlesi bulunmaktadır. Özellikle hayata karşı bir tavır alınacaksa ilk akla gelen müzik türü Türk Arabesk müziği olmaktadır. Bu müzik türü de hayatın tam içinden gelmekte ve bir yaşam biçimine dönüşmektedir. Varoluşsal felsefenin özünün de hayatın tam içinden geldiği düşünüldüğünde Türk Arabesk müziği içerisinde yer alan şarkıların Varoluşçu Terapi açısından yorumlanmaya uygun olduğu düşünülebilir. Varoluşçu Terapi kavramları ile Türk Arabesk müziğinde ki şarkıların sözlerinde yer alan kavramların bu denli yakın ve benzer olması nedeniyle ikisinin birlikte ele alınmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Sonuç olarak müziklerin içinde barındırdığı temaları, mesajları insanlara aktarma noktasında çok etkili bir araç olduğu ve müziğin insanlar üzerinde psikolojik bir etkisi olduğu düşünüldüğünde bu çalışmanın alanda çalışan uzmanlara yol göstereceği düşünülmektedir.

Not: Bu çalışma 10- 12 Mayıs 2018 tarihlerinde Antalya’da düzenlenen 9’uncu Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi’nde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Altıntaş, E. ve Gültekin, M. (2005). *Psikolojik danışma kuramları*. İstanbul: Aktüel Yayınları.
- Bilgili, H. ve Voltan-Acar, N. (2017). Martin Eden romanının varoluşçu terapinin temel kavramları açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), 491-500.
- Corey, G. (2008). *Psikolojik danışma ve psikoterapi kuram ve uygulamaları* (T. Ergene, Çev.).Ankara: Mentis Yayınları.
- Foulque, P. (1998). *Varoluşçunun varoluşu* (Y. Şahan, Çev.). İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Frankl, E. V. (1992). *İnsanın anlam arayışı* (S. Budak, Çev.). Ankara: Öteki Yayınevi.
- Gençtanırım, D. ve Voltan-Acar N. (2007). Akılcı duygusal davranışçı yaklaşım ve Sezen Aksu şarkıları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 32 (143), 27-40.
- Gladding, S. T. (1998). *Counseling as an Art: Creative Arts in Counseling*, USA: American Counseling Association.
- Sartre, J. P. (2015). *Bulantı* (S. Hilav, Çev.). İstanbul: Can Yayınları.
- Savaş, H. (2001). *Sinema ve varoluşçuluk*. Yayımlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Sharf, R. S. (2014). *Psikoterapi ve psikolojik danışma kuramları: kavramlar ve örnek olaylar* (N. Voltan-Acar, Çev. Ed.) Ankara: Nobel Yayınevi.
- Söylemez, D. (2016). *Güven Turan şiirinde varoluşçuluk*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çağ Üniversitesi, Mersin.

Taşdelen, V. (2004). *Kierkegaard'da benlik ve varoluş*. Ankara: Hece Yayınları.

Tuna, S. (2013). *Türk masallarının varoluşçuluk açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Muđla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muđla.

Yalçın, İ. ve Voltan-Acar, N. (2006). Candan Erçetin'in seslendirdiği şarkıların Gestalt Terapi açısından değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 20 (01-10).

Yalom, I. D. (2014). *Varoluşçu psikoterapi* (Z. İyidoğan-Babayiđit, Çev.). Ankara: Kabalcı Yayınevi.

Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.